

דברי הסבר

חוק עבודת נשים (תיקון מס' 55), התשע"ו-2016

עו"ד מיטל דולב - בלם

ביום 28.7.2016 פורסם ברשומות חוק עבודת נשים (תיקון מס' 55), התשע"ו – 2016 (להלן: "התיקון לחוק") שעניינו החלפת מונחים בחוק עבודת נשים, התשי"ד 1954 (להלן: "חוק עבודת נשים") והסדרת "שעת הורות" לעובד. להלן עיקרי התיקון לחוק:

א. החלפת המונח "חופשת לידה" (כולל הטיותיו הלשוניות השונות) הקבוע בחוק עבודת נשים ובמספר חוקים (*) נוספים במונח "תקופת לידה והורות".

ב. הסדרת "שעת הורות" לעובד - סעיף 7(ג)3 לחוק עבודת נשים קובע, כי עובדת רשאית להיעדר מעבודתה, מתום חופשת הלידה, למשך 4 חודשים מאותו יום, שעה אחת ביום, ללא ניכוי משכרה, בתנאי שהעובדת מועסקת במשרה מלאה. שעה זו כונתה עד כה, באופן לא פורמלי, במקורות שונים "שעת הנקה" ועתה כינויה הפורמלי בחוק הוא "שעת הורות".

בהתאם לתיקון לחוק, עובד שמועסק במשרה מלאה יהיה רשאי לממש את הזכות לשעת ההורות לבדו או לסירוגין עם בת זוגו בהתקיים התנאים המפורטים להלן:

1. בת הזוג נתנה את הסכמתה למימוש הזכות לשעת ההורות לסירוגין עם בן זוגה או ע"י בן זוגה.
2. כל אחד מבני הזוג מסר למעסיקו, לא יאוחר מ-21 ימים לפני תום תקופת הלידה וההורות הצהרה חתומה שבה הודיע על הבחירה לממש את הזכות לשעת ההורות עם בן הזוג. אם בני הזוג מסרו הצהרה במועד מאוחר יותר, יהיה העובד רשאי לממש את זכותו 21 ימים לאחר מסירת ההצהרה.
3. בהצהרה כל אחד מבני הזוג יפרט את מספר הימים ואת הימים המסוימים בשבוע העבודה שבהם יממש את שעת ההורות.

4. מימוש הזכות לשעת ההורות ייעשה לפי ההצהרה שהצהירו בני הזוג ואולם העובדת ומעסיקה ובן הזוג ומעסיקו רשאים להסכים ביניהם לפי הצורך ובאופן חד פעמי על מימוש הזכות לשעת ההורות באופן שונה מזה שמסרו עליו בהצהרה. שינוי קבוע במימוש הזכות לשעת ההורות שמסרו בני הזוג בהצהרה ייעשה בהצהרה נוספת שתימסר למעסיק 21 ימים מראש, ולעניין בני זוג שלפחות אחד מהם עובד במשמרות – חודש מראש.

5. **מכסת שעות ההורות ששני בני הזוג זכאים לממש לא תעלה על מכסת שעות ההורות שהעובדת היתה זכאית לממש לבדה.**

לעניין עבודה במשמרות - עובדת ובן זוגה שאחד מהם עובד בעבודה במשמרות (בענף התעשייה ובענף המלונאות) רשאים לממש את הזכות לשעת הורות לסירוגין כך שכל אחד מבני הזוג יממש את הזכות לפרקי זמן שלא יפחתו משלושה שבועות כל אחד. בהסכמה של העובד ומעסיקו ניתן להסכים על חלוקה אחרת. "עבודה במשמרות" הנה עבודה שמכסת העבודה היומית המלאה בה היא 20 שעות לפחות שנחלקות לשתי משמרות לפחות.

תחילתו של התיקון לחוק חודש מיום פרסומו, קרי מיום 27.8.2016 (**). התיקון לחוק יחול גם על עובד ועובדת שזכאים לשעת הורות ערב תחילתו, ובלבד שמסרו הצהרה על בחירתם לממש את זכותם לפי הוראות סעיף 7 לחוק עובדת נשים, כנוסחו החדש לאחר תיקון מס' 55.

(*) חוק עבודת נשים, התשי"ד (1954) וכן בחוקים הבאים: חוק חיילים משוחררים (החזרה לעבודה), התשי"ט-1949, חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951, חוק החשמל, התשי"ד-1954, חוק הביטוח הלאומי (נוסח משולב), התשנ"ה-1995, חוק להגדלת שיעור ההשתתפות בכוח העבודה ולצמצום פערים חברתיים (מענק עבודה), התשס"ח-2007, חוק להגברת האכיפה של דיני עבודה, התשע"ב-2011, חוק ההנדסאים והטכנאים המוסמכים, התשע"ג-2012.

(**) פורסם בס"ח 2569, כ"ב בתמוז התשע"ו, 28.7.2016.

הכותבת – מנהלת "כל עובד" מבית חשבים ה.פ.ס מידע עסקי בע"מ.

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות יעוץ משפטי ו/או תחליף ליעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.

מה במבזק

דברי הסבר

■ חוק עבודת נשים (תיקון מס' 55), התשע"ו-2016

חוזרים

■ קנס פלילי בסך של 118,600 ₪, התחייבות להימנע מעבירה בסכום 1,180,000 ₪ למשך 3 שנים ופיצוי לקורבנות העבירה - כך גזר בית הדין האזורי לעבודה על חברה שביצעה עבירות לפי חוק הגנת השכר וחוק חופשה שנתית

■ אושר לקריאה ראשונה: עובד יוכל לסרב לעבוד בשבת מיסוי נוער עובד

תקצירי פסיקה

סיכומם של דברים

ביום 28.7.2016 פורסם ברשומות חוק עבודת נשים (תיקון מס' 55), התשע"ו – 2016 שעניינו החלפת מונחים בחוק עבודת נשים, התשי"ד 1954 והסדרת "שעת הורות" לעובד.

חוזרים

קנס פלילי בסך של 18,600 ₪, התחייבות להימנע מעבירה בסכום 1,180,000 ₪ למשך 3 שנים ופיצוי לקורבנות העבירה – כך גזר בית הדין האזורי לעבודה על חברה שביצעה עבירות לפי חוק הגנת השכר וחוק חופשה שנתית

ב- 19.7.2016 פרסם משרד הכלכלה הודעה לפיה חברת "גנים" אספקה טכנית חקלאית ובנין בע"מ הורשעה בניכויי סכומים משכר העובדים לפנסיה ואי העברתם ליעדם, אי תשלום שכר עד למועד הקבוע בחוק ואי מתן פדיון חופשה שנתית. להלן עיקרי ההודעה:

חקירת החברה, החלה לאחר שבמנהל האכיפה וההסדרה במשרד הכלכלה, התקבלה תלונה של עובד, שלא שולם לו שכר. את החקירה במנהל ניהלו המפקחים אורטל מנחם ויהודה קולבאקר, ובסיומה, במרץ 2015, הגיש משרד הכלכלה את כתב האישום בתיק. כתב האישום כלל שלושה אישומים, והתייחס לשני עובדים בחברה. הנאשמים כפרו בעבירות אולם בהכרעת הדין נקבע כי אין חולק כי יסודות העבירות הוכחו וכי ה"הסבר" לגבי עליות ומורדות בעסק מהבחינה הכלכלית והניסיונות "להטיל אשמה" על אירוע שריפה, דינן להידחות. השופטת מאירי קבעה כי "על הנאשם, בנושא משרה בנאשמת, מוטלות חובות ובכללן אלה שפורטו בכתב האישום".

בהמשך לכך גזר בית הדין האזורי לעבודה בתל אביב על החברה ביום 9.7.16 קנס פלילי בסך כולל של 118,600 ₪ וחתימה על התחייבות להימנע מעבירה למשך שלוש שנים בסך 1,180,000 ₪. על מנהל החברה הוטל קנס בסך 40,000 ש"ח. עוד נקבע, בהתאם לסמכותו של בית הדין לקבוע פיצוי לקורבן העבירה, כי הנאשמים יישאו בתשלום פיצוי לשני עובדים המוזכרים בכתב האישום כלפיהם בוצעו העבירות בסך כולל של 16,963 ש"ח.

אוסר לקריאה ראשונה: עובד יוכל לסרב לעבוד בשבת

ביום 18.7.2016 פרסמה הכנסת הודעה לפיה הצעת החוק בעניין סירוב עובד לעבוד בשבת אושרה לקריאה ראשונה. להלן עיקרי ההודעה:

חרף התנגדות הממשלה וועדת השרים לחקיקה, אישרה היום ועדת העבודה והרווחה של הכנסת פה אחד לקריאה ראשונה את הצעת החוק של חברי הכנסת עליזה לביא, מיקי זוהר, מיכל בירן ויעל גרמן, לפיה כל עובד, ולא רק שומר מצוות, יהיה רשאי לסרב לעבוד ביום המנוחה השבועי (אשר נקבע על פי דתו).

יו"ר הוועדה ח"כ אלי אלאלוף אמר בדיון: "עם כל הכבוד לאזהרות שקיבלנו, הכנסת אינה מחויבת להתיישר לפי עמדת הממשלה או ועדת השרים. הצעת החוק הזאת ראויה חברתית והיא תקודם. לקראת הקריאות הבאות, נוכל להעמיק בהצעת החוק ולהמשיך להידבר בקשר לסעיפיה".

ח"כ עליזה לביא: "הצעת החוק מתקנת אפליה בין אנשים דתיים ואנשים לא דתיים. רק לדתיים מותר כיום לא לעבוד ביום המנוחה. השבת היא נחלתם של כל היהודים באשר הם, לא רק דתיים. זה משקף תפיסה סוציאלית שוויונית. יש לאפשר לכל יהודי או יהודיה לעצור לרגע, לנוח ולהפסיק את מירוץ החיים".

מיסוי נוער עובד

רשות המיסים בישראל פרסמה הודעה בעניין מיסוי נוער עובד. להלן עיקרי ההודעה: ברצוננו להביא לידיעתכם מידע על זכויותיכם בעבודה, לרבות בתקופת חופשת הקיץ.

על פי פקודת מס הכנסה, נוער עובד (מי שמלאו לו בשנת המס 16 או 17 שנה) זכאי לנקודת זיכוי אחת, בשווי של 216 ש"ח לחודש, בנוסף לנקודות הזיכוי המגיעות לתושבי ישראל:

- נער שמלאו לו 16 שנה וטרם מלאו לו 18 שנה זכאי ל - 3.25 נקודות זיכוי.
- נערה שמלאו לה 16 שנה וטרם מלאו לה 18 שנה זכאית ל - 3.75 נקודות זיכוי.

סיכום של דברים

ב- 19.7.2016 פרסם משרד הכלכלה הודעה לפיה חברת "גנים" אספקה טכנית חקלאית ובנין בע"מ הורשעה בניכויי סכומים העובדים לפנסיה ואי העברתם ליעדם, אי תשלום שכר עד למועד הקבוע בחוק ואי מתן פדיון חופשה שנתית.

סיכום של דברים

ביום 18.7.2016 פרסמה הכנסת הודעה לפיה הצעת החוק בעניין סירוב עובד לעבוד בשבת אושרה לקריאה ראשונה.

סיכום של דברים

רשות המיסים בישראל פרסמה הודעה בעניין מיסוי נוער עובד.

נקודת זיכוי פירושה הפחתה מסכום המס שחייבים בו. לפיכך, נער המשתכר עד כ-6,500 ש"ח לחודש ונערה המשתכרת עד כ-7,300 ש"ח לחודש לא ישלמו מס הכנסה. במסגרת קבלתכם לעבודה בחופשת הקיץ, יהיה עליכם למלא טופס 101 (כרטיס עובד) לסמן במקום המיועד לכך כי מלאו לכם 16 שנה אך טרם מלאו לכם 18 שנה בשנת המס. המעסיק יעניק לכם את נקודות הזיכוי המגיעות ויחשב את המס הנכון. **החוזרים במלואם נמצאים באתר "כל עובד" www.koloved.net.**

תקציר פסיקה חדשה

עריכת שימוע בדיעבד לפיטורים
סע"ש 23032-08-12, סלים נסר ל' מחצבי אבן בע"מ. ניתן ביום 31.1.16, בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, ע"י כבוד השופטת דלית גילה

העובד פוטר מבלי שנערך לו הליך שימוע כנדרש. עם זאת, בית הדין התרשם, כי השימוע המאוחר, שנערך לעובד, ריפא את הפגמים שבהליך הפיטורים. נמצא, כי השימוע נערך "בלב פתוח ונפש חפצה", כאשר במהלכו, חזרו מנהלי המעסיקה על הצעותיהם לעובד, לתפקידים אחרים בנתבעת, אך, משזה עמד בסירובו - נותרה החלטת הפיטורים בעינה. לפיכך נקבע כי הליך הפיטורים, בסופו של יום, עמד בכללי הצדק הטבעי והיה הגון וראוי. לאור קביעה זו, נדחו התביעות לקבלת פיצוי בגין אי קיום שימוע ובגין "נזק ממוני".

עובדת שהועסקה שבועיים בלבד, פוצתה בסך 8,000 ₪ בגין הפרת הזכות לעבודה בישיבה
סע"ש 25182-07-13, סיון קופרשמיד ל' מי כמוך בע"מ. ניתן ביום 16.02.16, בבית הדין האזורי לעבודה בחיפה, ע"י כבוד השופטת איריס רש

עובדת הועסקה בבית קפה פחות משבועיים ימים ולא היה כיסא בעמדת הקופה. העובדת ביקשה מהמעסיקה לקבל כיסא וזו סירבה לדרישה כאשר בסופה של המחלוקת, הסתיימה עבודת העובדת לאלתר. השאלה המשפטית היתה האם מגיע פיצוי בגין הפרת הזכות לעבודה בישיבה והאם יש זכות לפיצוי בגין פיטורים שלא כדן מחמת היעדר שימוע. העובדת טענה לעייפות ונזק בריאותי שנגרם לה עקב אי הענות לבקשתה לעבודה בישיבה. בנוסף, טענה העובדת כי פיטוריה בחודש רביעי להריונה, מנע ממנה למצוא עבודה נוספת אחרת באותו היקף משרה ולפיכך זכאית לפיצוי כספי. מנגד, נטען כי ביצוע העבודה הרגיל של העובדת אינו מתאפשר בישיבה. ביה"ד קבע כי קיימת חזקה סטטוטורית שכל עבודה ניתנת לביצוע בישיבה, אלא אם המעסיק מוכיח כי ביצוע רגיל של העבודה אינו מתאפשר בישיבה. המעסיקה לא הצליחה להוכיח שביצוע הפעולות להם נדרשה העובדת אינן מתאפשרות בישיבה. נקבע כי המעסיקה הפרה את הוראות חוק הזכות לעבודה בישיבה. במטרה להרתיע ולחנך, נפסק כי העובדת זכאית לפיצוי בסך 8,000 ₪ בגין הפרת הזכות לישיבה.

תקצירי פסקי הדין מאת:
עו"ד עמוס הלפרין ועו"ד ג'ולייט אליהו
נמצא באתר "כל עובד", באינטרנט - www.koloved.net

ביצוע גרפי: אולגה פאי

עורכת: עו"ד מיטל דולב-בלט

אין במידע המופיע באתר "כל עובד" או בשירות הניתן למנויי האתר כדי להוות ייעוץ משפטי ו/או תחליף לייעוץ משפטי ואין באמור כדי להוות מענה לנסיבות מקרה קונקרטי ו/או ספציפיות, לחוות דעה או להביע עמדה ביחס למקרה מסוים.